

Budapesti Levéltári Mozaikok

2023/6. szám

DOI: [10.56045/BLM.2023.6](https://doi.org/10.56045/BLM.2023.6)

ISSN: 2939-6921

URL: <https://leveltarimozaikok.bparchiv.hu/2023/03/31/leveltari-mozaikok-82/>

GARAMI ERIKA

Vaszary contra Ernst Lajos
Vaszary János perei

Vaszary János festőművész (Kaposvár, 1867. november 30. – Budapest, 1939. április 19.) pályája számos ponton kapcsolódik a fővároshoz. Itt tanult, tanított, lakott, alkotott, kiállított, a fővárosi művészet egyik ismert és elismert egyénisége volt, annak ellenére, hogy műveit és stílusát gyakran kritizálták. Fővárosi témájú alkotásai méltán tarthatnak számot a szakemberek teljes körű elemzésére, különösen a Budapest kálváriája című sorozat, amelynek harmadik része az újonnan feltárt festmények egyike.

Ritkábban esik szó a festőművész pályatársaihoz fűződő kapcsolatairól, a szakmai ellentétekről, a perekről, amelyekben szerepelt felperesként, alperesként, de tanúként is. A sajtó számára is hírértékű volt olyan konfliktusa, amely végül nem vezetett perhez.

Budapest Főváros Levéltára őrzi Vaszary János festőművész és Ernst Lajos múzeumigazgató, kiállítás-rendező 50.000 koronáért folytatott perének iratait.

Kulcsszavak: Vaszary János, Ernst Lajos, Ernst Múzeum, per, festészet, kiállítás, sajtó

Vaszary János és Ernst Lajos kapcsolata

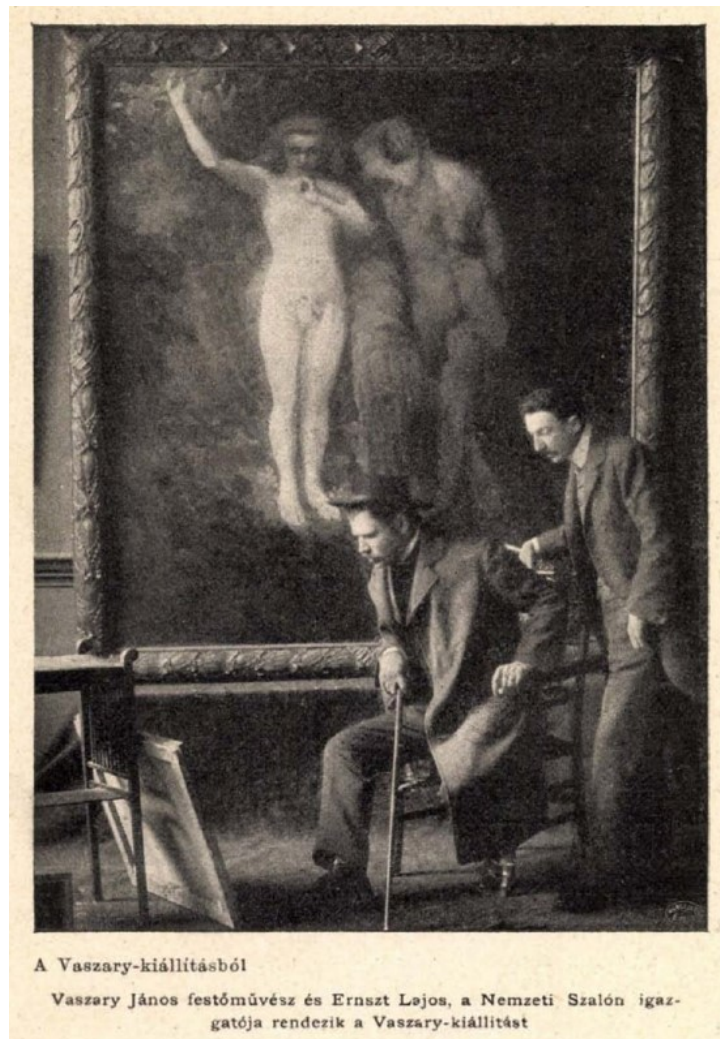

1. kép. Vaszary János: *Fiatalkori önarckép, 1887.* (Wikipédia/Magyar Nemzeti Galéria)

Vaszary János és Ernst Lajos ismeretsége a Nemzeti Szalonban töltött évekre nyúlik vissza, ahol Ernst Lajos (Pest, 1872. április 29. – Budapest, 1937. április ?) 1901 és 1909 között töltötte be az igazgatói posztot. Mindkettőjük pályáján nagy szerepet játszott a Japán Kávéház,¹ s annak művész törzsasztala. Itt fogalmazódott meg Ernstben egy magánmúzeum alapításának koncepciója. Nem véletlen, hogy a múzeum helyszínéül a kávéházhoz közeli ingatlant választotta.

További pontokon is kapcsolódtak egymáshoz. Vaszary a Képzőművészeti Főiskolán együtt tanított Csók Istvánnal, Réti Istvánnal, Lyka Károllyal. A személyes kapcsolatoknak köszönhetően az Ernst Múzeum adott helyet a főiskola tanítványainak kiállításához. 1924-ben Vaszary irányításával alakult meg egy modern művészeti társulás, a KÚT, a Képzőművészek Új Társasága, amelynek tagjai szintén az Ernst Múzeumban rendezhették kiállításukat Ernst Endre, Lajos fia segítségével.

¹ 1894-ben az Andrássy út 45. alatt nyitotta meg kapuit. A pesti művészvilág központi helyévé vált. Az írók és költők törzsasztala tagja volt Kassák Lajos, Szép Ernő, Nagy Lajos, Tersánszky Józsi Jenő, Rejtő Jenő, Bródy Sándor és József Attila. Színészek közül a Latabár-testvérek jártak oda, de a karikaturista Pólya Tibor is. (Ernst Lajosról készült rajzát ld. a 8. képen.) A képzőművészekből álló asztaltársaság tagja volt Lázár Béla, Szinyei Merse Pál, Lechner Ödön, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai József és Kernstock Károly. A kávéház helyén ma az Írók Boltja található.

2. kép. *Uj Idők*, 1906. április 1., 323. p.

A kiállítások helyszíne: az Ernst Múzeum

Ernst Lajos apja, Ernst Mór teremtette meg a család jólétét malomipari termékek kereskedelmével, majd ingatlanok vásárlásával. Lajos az Üllői út 57. számú ház felét kapta nászajándékkul. Itt őrizte gyarapodó gyűjteményét, amelyhez kiállítóhelyet keresett.²

Ernst Lajos 1911-ben 380 000 koronáért vásárolta meg a Nagymező utca 8. számú ingatlant.³ Az épületet Fodor Gyula tervezte. Belsőjének kialakításához a Japán Kávéház törzsasztal társaságából Falus Elek a termek és az üvegablakok festésével, Rippl-Rónai József a lépcsőházi üvegablakokkal, Lechner Ödön pedig a bejárati márványpadokkal járult hozzá.

A többfunkciós épület földszintjén két üzlet kapott helyet. A kávéház⁴ szintjére díszlépcső vezetett. Az első emelet lett a múzeum szintje, míg az épület többi részében lakásokat alakítottak ki, Ernst maga is az épületben lakott.

² Róka 2001. 122. p.

³ BFL XV.37.c 3941 29356 7. p.

⁴ Az 1926-os átalakítás során a kávéházat mozivá alakították Tivoli (később Tinódi) néven. BFL XV.17.e.306.a 2201

Ernst 1912-ben nyitotta meg a nevét viselő múzeumát, amely több névváltoztatást élt meg, 2013 óta a Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központnak ad otthont.

B.
Tulajdoni lap.

3941. sz. 48.

Szám.	Jegyzet.
48.	<p>Magtalanul 1916. alatt (Bene Dele) Philipine szül. Burs. állás nevére vett egy kassza névre vetel jogainak.</p> <p>„Egyesült Magyarok” négygyára névkönyvtárára javára bekebelezte.</p> <p>1911. április 5. é. 7450 ma.</p> <p>„Budapesti Hírlap” a vállalkozás megkezdését 200000 forint négyre alapítási feljegyzésül, hogy a Buzsák alantulajánosa név bejegyzése „Egyesült Magyarok” négygyára névkönyvtárára javára bekebelezés alá áll.</p>
49.	<p>1911. május 14. é. 11074 ma.</p> <p>„Egyesült Magyarok” névkönyvtára 200000 forint.</p> <p>Mellette 1909. augusztus 14. é. kelt a darveteli mérkőzések a Budapesti 1911. február 24. é. kelt bekebelezési engedély alapján 3004 forint magtalanul tulajdonjog utólagos megkezdés.</p> <p>Ernst Lajos javára bekebelezte.</p>

7

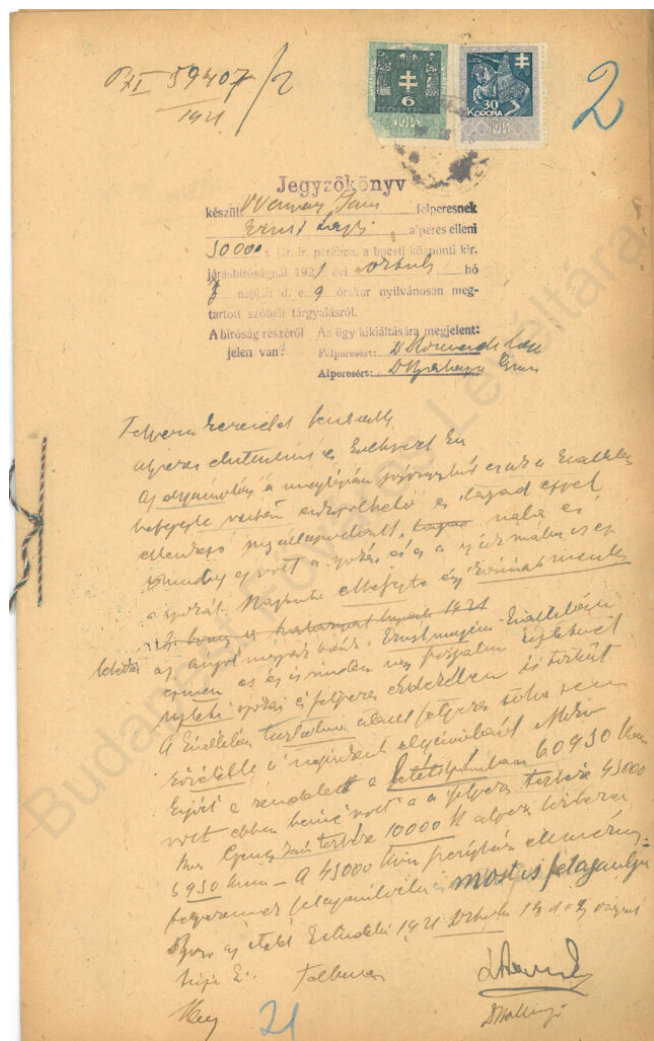
3. kép. A Nagymező utca 8. telekkönyvi betétének 7. oldala Ernst Lajos nevével.
(BFL XV.37.c 3941 29356)

Alapításakor az Ernst Múzeum célja a hazai művészet alkotásainak bemutatása volt kiállítások keretében, belépődíj fejében. Lehetőséget biztosított a kiállított tárgyaknak a művészek által meghatározott áron történő értékesítésére. A belépődíj mellett az eladott műtárgyak árának bizonyos százaléka Ernst Lajost illetve, amelyből Lázár Béla művészeti igazgató is részesült. A magánmúzeum vállalkozás is volt. Ernst érdekelt volt abban, hogy kielégítsék a fizetőképes keresletet. Ezért a népszerű festők mellett iparművészeknek is lehetőséget adtak bemutatkozásra, akik szintén értékesíthették műveiket.

Míg saját gyűjteményét konzervatív stílusú művekkel gyarapította, múzeumában Ernst szívesen állított ki modernnek számító művészekről. Szorgalmazta a csoportos, más néven kollektív kiállítások rendezését. A döntéseket egyedül hozta, míg művészeti igazgatója, Lázár Béla segített a tárlatok rendezésében és azok lebonyolításában. Lázár Béla – számos publikáció szerzője – irodalmárként kezdte pályafutását, majd kritikusként és művészettörténészként folytatta. Előszeretettel írt tanulmányokat, cikkeket keresett művészekről, így Vaszaryról is.⁵

⁵ Lázár Béla: Vaszary János. *Művészet* 1906, 5. sz., 281–290. p.

művet említ) 349 000 korona értékben, amelyek közül a legmagasabb árú 30 000, a legalacsonyabb 2000 koronába került.⁸

6. kép. A per jegyzőkönyvének első oldala. (BFL VII.176.a. 12.b. 1921 59407 21. p.)

Ernst a kiállítás alatt Vaszary több képét eladta mintegy 190 000 korona értékben, ebből 90 000-t azonnal kifizetett a festőnek, de a fennmaradó 100 000-ből csak 50 000 koronát adott át. A másik 50 000-t megtagadta azzal, hogy azt az Ernst Múzeum számláján az Angol–Magyar Bank Andrassy úti fiókjában helyezte el, a bankbetéteket pedig az 1920. március 17-én életbe lépett rendelet alapján visszatartották.⁹ A felperes állítása szerint azzal, hogy Ernst Lajos a képek eladásából származó 50 000 koronát bankba helyezte, megkárosította őt, mivel az időközben hatályba lépő felülbélyegzési rendelet következtében a pénz értékét veszítette.¹⁰

⁸ Uo. 90–114. tétel, 9-10. p.

⁹ 1700/1920. (III.17.) M.E. sz. rendelet. Az Osztrák–Magyar Bank által kibocsátott bankjegyek felülbélyegzése tárgyában. *Budapesti Közlöny*, 1920. március 17. 1–3. p.

¹⁰ Az 1920. június 4-én aláírt békeszerződés 189. §-a rendelkezik a közös valuta megszüntetéséről, illetve azok felülbélyegzéséről. „az osztrák szerződés életbelépte utáni két hónapon belül azok az államok, melyek az egykori osztrák-magyar monarchia valamely területét megkapták, vagy amelyek ezen monarchia széteséséből keletkeztek, Ausztriát és a mostani Magyarországot ideértve, ha még nem tették, kötelesek az Osztrák-magyar banknak területeiken lévő bankjegyeit egy külön bélyeggel lebélyegezni.” A törvény 1921. július 31-én emelkedett törvényerőre: <https://www.magyarokollgium.hu/pdf/trianon4.pdf> Utolsó elérés: 2023. március 13.

Az első világháború után a győztes hatalmak a felbomló Osztrák–Magyar Monarchia utódállamait arra kötelezték, hogy meghatározott időn belül az országuk területén forgalomban lévő bankjegyeket lássák el az új államot azonosító bélyegzéssel. Ettől kezdve az adott jegy csak az adott államban volt érvényes. Magyarországon a törvény¹¹ végrehajtását 1919 márciusára tervezték, de a Tanácsköztársaság eseményei miatt erre csak egy évvel később került sor. 1920. március 17-étől az Osztrák–Magyar Bank jegyei (kivéve az 1 és 2 koronás címleteket) csak felülbélyegzéssel voltak érvényesek. Ekkorra a többi utódállamban már megtörtént a nosztrifikáció. Mivel a bélyegzés nélküli jegyeket a gyakorlatban a cserelehetőség határidejéig, március 27-ig elfogadták, ezek beözönlöttek Magyarországra, ezzel is fokozva a korona magyarországi inflációját. A felülbélyegzéskor a bankjegyek 50%-át visszatartották, zárolták, és helyette 4%-os kamatozású államkötvényt adtak ki, amelyeket korlátozottan (pl. adófizetésre) lehetett felhasználni. Ez történt az Ernst Lajos által bankba tett pénz esetében is. Vaszary a periratokban Ernst Lajost gazdagnak írja le, akinek 50 000 korona nem nagy összeg, és akinek a bankjegyek névértéke feléért kiadható pénztári utalvány nem jelent jövedelemkiesést, hiszen azokat teljes értékben adófizetésre fel tudja használni, míg ő, a szegény festő tíz év alatt sem fizet ekkora összegű adót. Vaszary a per során is többször hangoztatta, hogy kizárólag a festészetéből élő „piktor”, így nem nélkülözheti a szóban forgó összeget.¹²

Az elsőfokú ítélet értelmében:

*„Alperes végrehajtás terhével tartozik 50.000 korona tőkét ennek 1920. március 8-tól járó 5% kamatát és 1850 K perköltséget 15 nap alatt megfizetni és a kiszabandó illetéket viselni”.*¹³

1923. január 12-én Vaszary és Ernst a Magyar Királyi Kúriához címezték levelüket,¹⁴ miszerint kérik a pert a perköltségek kölcsönös megszüntetése mellett megszüntnek nyilvánítani, mivel a felek az ügyet békés úton rendezték. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy 1923-tól a korona nagyfokú inflációt szenvedett el.

Kettejük további kapcsolatának rendeződésére utal, hogy az Ernst Múzeumban Vaszarynak később is számos lehetősége nyílt munkáinak kiállítására és értékesítésére. Sőt, egyéni tárlatait 1919 után kizárólag az Ernst Múzeum rendezte.

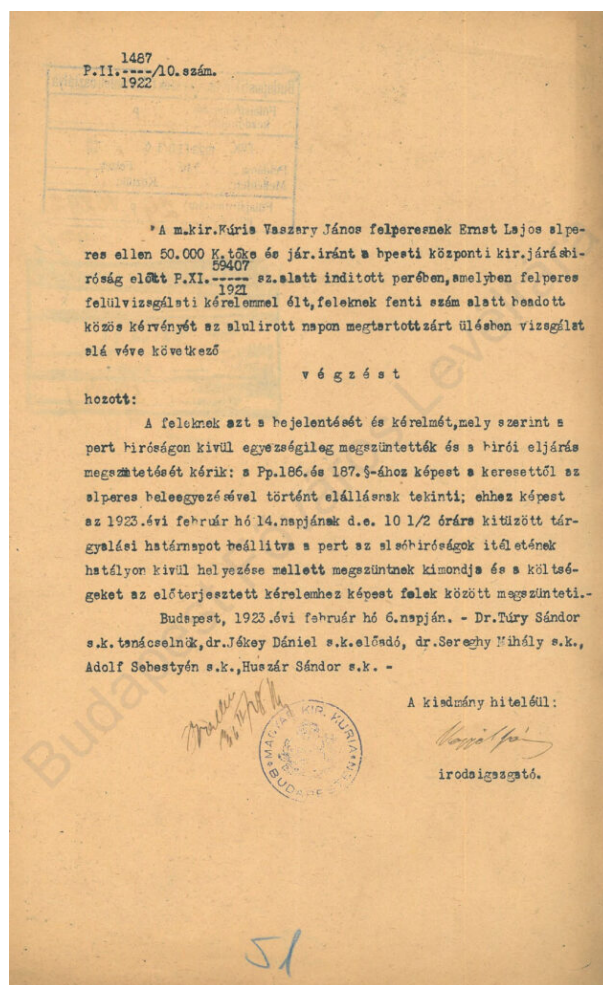
Több rendelet foglalkozott az Osztrák–Magyar Bank által kibocsátott bankjegyek felülbélyegzésével, illetve azok kezelésével, pl. az 1920. évi 1700. M.E. rendelet. 9. §-a rendelkezik részletesen a bankjegyek állam által zárolt 50%-áért kapott pénztári elismervények felhasználhatóságáról, pl. vagyoadó megfizetése esetén teljes névértékben felhasználható.

¹¹ 1920. évi III. törvénycikk az Osztrák–Magyar Bank által kibocsátott bankjegyek felülbélyegzése tárgyában

¹² A korszak árainak alakulásáról: <https://artortenet.hu/dragulas-1914-es-1926-kozott/> Utolsó elérés: 2023. március 13.

¹³ BFL VII.12.b 1921 59407 12. p.

¹⁴ Uo. 49. p.

7. kép. A bíróság végzése a per megszüntetéséről. (BFL VII.12.b 1921 59407 51. p.)

Ernst Lajos mecénása is volt a magyar művészetnek: adományozott közgyűjteményeknek, gyűjtéseket rendezett.¹⁵ Bár szakmai sikereket könyvelhetett el, de gyűjtői szenvedélyének nem tudott határt szabni. Vásárolt, adakozott – igaz, részben hitelből. A húszas évek végétől a műtárgypiac forgalmának hanyatlása és Ernst mértéktelen vásárlásai miatt mind a múzeum, mint műkereskedelmi vállalkozás, mind a saját pénzügyeinek válsága elmélyült. Ennek ellenére folytatta a kiállítások, aukciók rendezését, de a felvett kölcsönöknek már nem tudott fedezetet biztosítani, főleg nem visszafizetni, ami korábban nem jelentett neki gondot.¹⁶ A harmincas években hatalmas gyűjteményének értékesítéséről a kormánnyal is tárgyalt, megegyezés azonban nem született. Mivel gyűjteménye konzervatív jellegű volt, kevésbé volt piacképes műtárgykereskedelmi szempontból. 1937 áprilisában Ernst Lajos eltűnt,¹⁷ holttestét később a Dunánál találták meg. Vélhetően anyagi gondjai elől menekült öngyilkosságba.¹⁸

¹⁵ Például a Szépművészeti Múzeumnak adományozta Vaszary egyik krétarajzát. Róka 2013. 185. p.

¹⁶ Például BFL VII.176.a 1917 1753

¹⁷ Az *Est*, 1937. április 14. 1. p.

¹⁸ *Ujság*, 1937. április 25. 3. p.

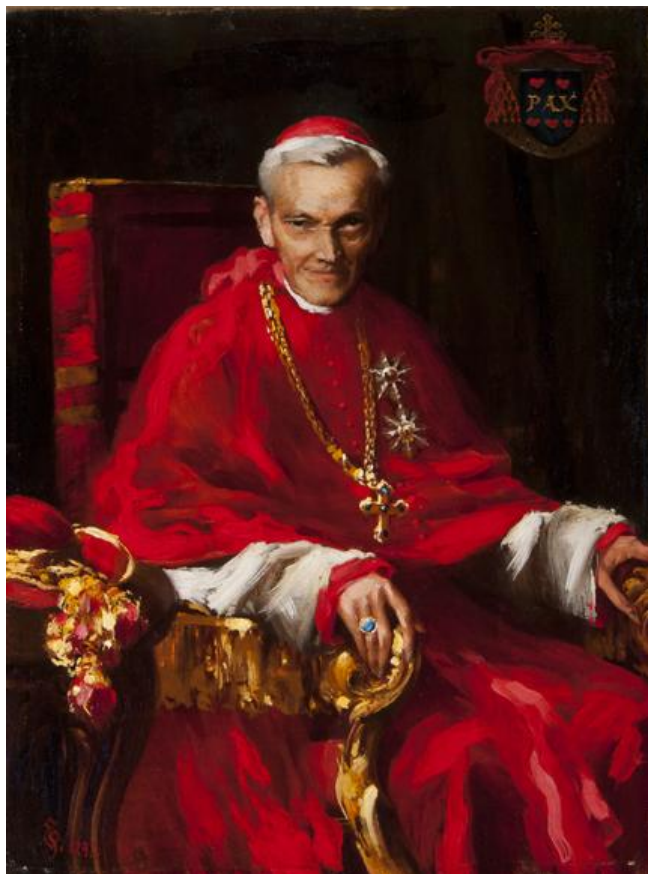
8. kép. Pólya Tibor karikatúrája Ernst Lajosról, 1915 körül. (Wikipédia)

Vaszary első pere

Vaszary János nagybátyja, Vaszary Kolos támogatásának köszönhetően tudta elindítani festőkarrierjét. Több festményen és grafikán örökítette meg pártfogóját. A Múcsarnok 1893-as tárlatán a hercegprímásról készült arcképpel tűnt fel először nagyobb nyilvánosság előtt. Egy másik, a néhány évvel később Keszthely megrendelésére készült Vaszary Kolos festmény jelentősen eltér a megszokott ábrázolásmódtól, megformálásával a szemlélők egy része nem értett vele egyet. Ezt kiküszöbölendő, a képen az érsek fejét a művész tudta nélkül átfestették.

A művész képes ábrázolás útján elkövetett rágalmazás és művészi hírneve csorbítása miatt indított pert. Keresetét az alsófokú bíróságok elutasították. A Kúria viszont védte a festő szerzői jogait. A peres felek végül megegyeztek: Keszthely település kötelezte magát a festmény helyreállítására és a művész kárpótlása helyett 500 koronát ajánlott fel az első világháború vak katonái javára. A festmény, miután a Szépművészeti Múzeumban restaurálták, 1917-ben visszakerült Keszthelyre.¹⁹

¹⁹ Simon 2019. 216–219. p. *Zalai Hírlap*, 2017. december 9. (38. sz.) 12. p.

9. kép. Vaszary János: *Vaszary Kolos*. (Wikipédia)

Vaszary János és Iványi Grünwald Béla nézeteltérése

1928-ban két olaszországi kiállításra, a XVI. Velencei Biennáléra és a genovai nemzetközi kiállításra készültek a festők és szobrászok. A kiállítandó magyar műveket művészszűri válogatta. Vaszary neve az 1920-as években nemcsak kiállítóként, hanem kiállítás szervezőként is feltűnt, tagja volt a Képzőművészeti Tanács Külföldi Kiállítások Végrehajtó Bizottságának. Kinevezték a velencei kiállítás művészeti rendezőjének.²⁰ Vaszary „ultramodern”²¹ anyagot állított össze, amellyel sokak kritikáját vívta ki. Vaszary mellett a bizottságban ült Csók István és Réti István is. Kritika érte őket azért is, hogy a kiállító művészek közé számos Vaszary- és Csók-tanítvány is bekerült, többen még főiskolások. Végül a tárlat a velencei biennálék történetében az egyik legsikeresebbnek bizonyult magyar szempontból, és Vaszary személyes sikert is elkönnyvelhetett, hiszen egyik saját kiállított festményét, a *Virágcsendéletet* az olasz állam vette meg.

Még nagyobb ellenérzést váltott ki a genovai kiállítás bemutatójának összeállítása, különösen az akadémikus szemléletűek körében. Mindkét esetben a konkrét okokon túlmutattak az ellentétek: a hagyományosabb stílus és képviselői ütköztek meg a modernebb felfogásúakkal. Perre ugyan nem került sor, de a konfliktusról a sajtó is érdeklődéssel írt.²² A

²⁰ Vaszary írása: *Pesti Napló*, 1928. május 13. 37. p.

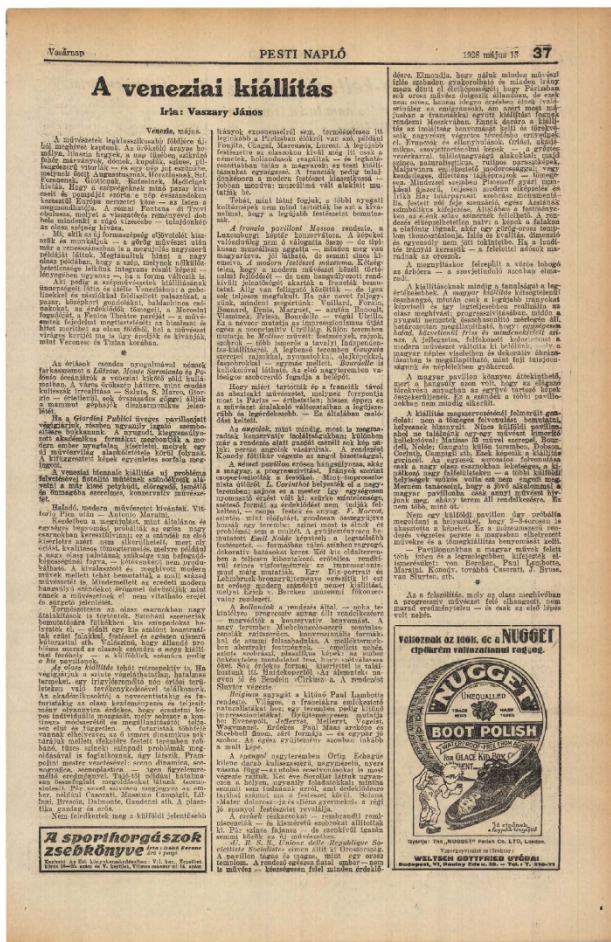
²¹ Mezei 1987. 12. p.

²² *Az Est*, 1928. március 29. 7. p.

biennálé után Vaszary és Csók ellen erősödtek a támadások, mindez közvetve hozzájárult mindkettejük 1932-es kényszernyugdíjazásához.

A történelem ismétli magát: Bokros-Birmann Dezső contra Vaszary János

1929-ben Bokros-Birmann (Bokros-Biermann) Dezső szobrászművész beperelte Vaszary Jánost. Anyagi kártérítés címén 4000, erkölcsi kártérítés címén további 10 000 pengő megfizetését kérte. A szobrász keresetében előadta, hogy a XVI. Velencei Biennáléra „Újvári Péter” című szobrát küldte be, amit a zsűri el is fogadott. A művet viszont hiába vitték ki a többi kiállítandó tárggyal együtt Velencébe, Vaszary, mint a kiállítás művészeti rendezője mind a kiállított tárgyak közül, mind a katalógusból azt – a szobrász szerint – önkényesen kihagyta.

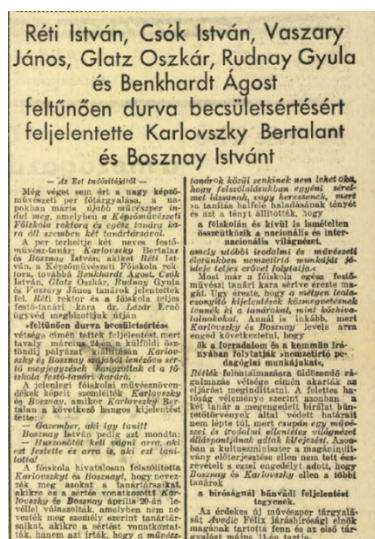
10. kép. Vaszary János írása a velencei kiállításról. (Pesti Napló, 1928. május 13. 37. p.)

Vaszary azzal védekezett, hogy bár ő volt a művészeti rendező, a döntéseket nem ő, hanem Kertész K. Róbert államtitkár hozta, aki a kultuszminiszter megbízásából járt el. Az, hogy Bokros-Birmann szobra kimaradt a kiállításból, az az államtitkár tudtával és bejegyzésével történt. A felperes szobrán kívül a zsűri által elfogadott anyag nagy része kimaradt a kiállításból: a kiküldött 48-ból 28. A bíróság az államtitkár és a minisztériumi osztálytanácsos tanúkenti meghallgatását kérte, mivel vallomásuk nélkül az ügyet nem lehetett érdemben eldönteni. Szeptemberben került sor a folytatásra, de ítélet nem született, mert a felperes elállt a folytatástól. A törvényszék kihallgatta Kertész K. Róbert államtitkárt, aki

elmagyarázta, hogy minden kiállításnál számos korábban elfogadott mű kiállításától el kell tekinteni, mivel előzetesen nem tudják kiszámítani, mennyi fog elférni a termekben. Az államtitkár megjegyezte, hogy a szobrot nem találta kiállításra alkalmasnak. Ezt követően állt el a felperes a pertől, amit a törvényszék tudomásul vett és 450 perköltségre kötelezte a szobrászt.²³

A két művészper

Nagy sajtóérdeklődés mellett zajlott a két művészper. „*Ez a per a kor pere*” – hirdette az egyik napilap.²⁴ 1932. május 12-én²⁵ tárgyalták azt az 1931 márciusában történt esetet, amikor a Képzőművészeti Főiskola könyvtárában kiállított mintegy hatvan, külföldi ösztöndíjra pályázó diák festményeit látva Karlovsky Bertalan „*Gazember, aki így tanít*” és Bosznay István „*Huszonötöt kell vágni arra, aki ezt festette és arra is, aki ezt tanította*” kijelentésekkel fejezték ki véleményüket. Hat tanár, Réti István, rektor, valamint Csók István, Bernhardt Ágost, Glatz Oszkár, Rudnay Gyula és Vaszary János mint magánszemélyek rágalmazás és becsületsértés vádjával vitték a járásbíróság elé az ügyet. A per messze túlmutatott az elhangzott kijelentéseken: szólt a főiskolán húzódó művészi és politikai ellentétekről: a modern és a konzervatív, illetve a nacionalista és az internacionalista irányzatok ütközéséről. Ahogy az első képzőművészeti per²⁶ is hasonló ellentétek miatt alakult ki, s ahol a középpontban a Műcsarnok, illetve a modernek, a modernséget elutasító Képzőművészeti Társulat állt. Vaszaryt sértett tanártársaival, például Glatz Oszkárral, Rudnay Gyulával együtt tanúként csak röviden hallgatták ki, mindössze arra kellett válaszolniuk, hogy hallották-e a kijelentéseket vagy hallomásból szereztek róla tudomást.

11. kép. Utalás mindkét művészperre. (Az Est, 1932. május 1. 2. p.)

²³ Magyar Országos Tudósító, 1929. március 8. és szeptember 19. MNL OL K szekció

https://library.hungaricana.hu/hu/view/MOT_1929_03_1/?query=Bokros%20Biermann%20Dezs%C5%91&pg=159&layout=s Utolsó elérés: 2023. március 13.

²⁴ Az Est, 1932. május 12. 9. p.

²⁵ Az Est, 1932. május 1. 2. p., 12. 3. p., 21. 9. p., 22. 9. p. Az ítéletről: Magyarország, 1932. május 5. 7. p.

²⁶ Az Est, 1932. április 22. 1–2. p., 24. 2. p.

A „gazemberes” per ítélete szerint Karlovszky és Bosznay tanár urakat hatrendbeli durva becsületsértés vétségében mondta ki bűnösnek a járásbíróság, és jelképes összegű, 300–300 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Harc a bíróságon a nyugdíjért

1932 szeptemberében Vaszary Jánost és Csók Istvánt váratlanul „végelbánás” alá vonták, azaz nyugdíjazták az új, a 65. életévüket betöltöttökre vonatkozó nyugdíjrendeletre hivatkozva, az oktatás alól azonnali felmentést kaptak. Vaszarynak így nem járt nyugdíj, mivel feltétele legalább tíz éves közalkalmazotti viszony volt, azonban Vaszary a főiskolán töltött 12 évből az első három évet szerződéses viszonyban dolgozta le, rendes tanárrá csak 1923-ban nevezték ki.²⁷ Valójában a korhatár elérése csak ürügy volt. Ekkor a perben az ellentétes oldalon szereplő Karlovszky Bertalan 74 éves volt. Sokkal inkább modern szemléletű, „nemzetietlennek” minősített aktfestészetük keresendő az okok között. Ugyanígy a modern és a hagyományos művészet híveinek összecsapása volt a néhány hónappal korábbi „gazember” per is, amelyet végül nem sikerült a feleknek megnyugtatóan lezárni. Mivel a sajtó is élénk figyelemmel fordult hasonló ügyek felé, az új kultuszminiszter, Hóman Bálint engedélyezte a két modern művészeti szemléletű tanár állami nyugdíját.

A két világháború közötti időszakban az eseménydús művészeti életet, a művészek személyét élénk érdeklődés övezte. A sajtó előszeretettel írt mindenféle ellentétekről. Meglepően magas az olyan művészi nézeteltérések száma, amelyeket a bíróság elé vittek az érintettek. Vaszary János több perben is érdekelt volt, az ő konfliktusai – előbb vagy utóbb – a felek megegyezésével végződtek.

Levéltári források

Budapest Főváros Levéltára (BFL)

VII.12.b 59407/1921 Vaszary János contra Ernst Lajos

VII.176.a 1753/1917

VII.193.a 685/1915

XV.17.d.329 29356 VI. ker. Nagymező u. 8.

XV.17.e.306.a 2201 VI. ker. Nagymező u. 8.

XV.37.c.3941 29356

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (MNL OL)

K szekció, Magyar Országos Tudósító, 1929. március

Nyomtatott források

Budapesti Közlöny, 1920

Az Est, 1928, 1932, 1937

²⁷ MNL OL K27 1923. április 6.

Magyarország, 1932
Pesti Napló, 1928
Uj Idők, 1906
Az Ujság, 1937
Zalai Hírlap, 2017. december 9.

Felhasznált irodalom

- Bódi 2014. Bódi Kinga: Magyar részvétel a Velencei Képzőművészeti Biennálén 1895–1948. Doktori disszertáció. Budapest, 2014. <http://doktori.btk.elte.hu/art/bodikinga/diss.pdf> Utolsó elérés: 2023. március 13.
- Mezei 1992. *Vaszary János és/vagy az új reneszánsz. Vaszary János összegyűjtött írásai.* Összeállította és szerk. Mezei Ottó. Tata, (1992) (Tudományos Füzetek 8.)
- Révész 2013. Révész Emese: Reformok évtizede a Képzőművészeti Főiskolán 1920–1932. In: *Reformok évtizede. Képzőművészeti Főiskola 1920–1932.* Budapest, 2013. 65–94. p.
- Révész 2013. Révész Emese: Csók István és Vaszary János a Képzőművészeti Főiskolán 1920–1932. Uo. 107–122. p.
- Róka 2004. Róka Enikő: Ernst Lajos pályája és gyűjteménye. In: *Maradandóság és változás. Művészettörténeti konferencia.* Ráckeve, 2000. Budapest, 2004. 467–477. p.
- Róka 2013. Róka Enikő: Nacionalizmus és modernizmus. Ernst Lajos és az Ernst Múzeum. Budapest, 2013.
- Simon 2019. Simon Beáta: Az átfestett hercegprímás. Vaszary János festőművész és Keszthely város pereskedése, 1913–1916. In: *Száz történet Zalából. Epizódok és érdekességek Zala megye történetéből.* Zalaegerszeg, 2019, Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára. 216–219. p.
- Vaszary 2007. özv. Vaszary Jánosné: Feljegyzések Vaszary János festőművész életéből. Melléklet a katalógushoz. In: *Vaszary János (1867–1939) gyűjteményes kiállítása.* Szerk. Veszprémi Nóra–Szűcs György. A Magyar Nemzeti Galéria kiadványai 2007/3. 9–18 p.

Impresszum

Budapesti Levéltári Mozaikok

A kiadó neve: Budapest Főváros Levéltára
A kiadó székhelye: 1139 Budapest, Teve u. 3–5.
Felelős kiadó: Dr. Kenyeres István főigazgató

Főszerkesztő: Dr. Simon Katalin

Szerkesztőség: Fazekasné Dr. Toma Katalin, Dr. Fehér Csaba, Dr. Garami Erika, Dr. Ternovác Bálint,
Dr. V. László Zsófia, Tóth Gergely (technika- és honlapfelelős)

A szerkesztőség elérhetősége: 1139 Budapest, Teve utca 3–5.; 1554 Budapest, Pf. 41.

e-mail: mozaikok@bparchiv.hu

ISSN 2939-6921